

SKANDINAVISKE CANADIENSAREN

TIDNING FÖR SKANDINAVERNA I CANADA.

LÖP. No. 158. — ÅRG. 10

WINNIPEG, MAN. 12 JANUARI 1895.

No 1. — Lösn. 5 Cts.

MÄLKENS BEHANDLING.

Er Körne friske, och fodrer och passer man dem godt, vil i de aller fleste Tilfælde Mælken være velsmagende og god, idet den forløder Yveret. Men derfor er det slet ikke sagt, at dens god, naar Mejeriet modtager den. Naar Mælken forløder en sund Ko's Yver, er den steril, d. v. s. fri for alle Mikroorganismer, og hvis ikke saadanne tilføres den udenfra, vil den kunne holde sig lige frisk og god i ubegrænset Tid. Men dette lader sig desværre ikke gennemføre i Praktis. Kostalden er et rent Eldorado for de fleste Mikroorganismer, der er fugtigt, varmt og i Reglen heller ikke Overflod paa Lys, og udmærket Jordbund er der at formere sig i. I Staldluften vrimer der derfor af Mikroorganismer, og denne maa jo Mælken i tynd Straale passere, for den kommer i Mælkespanden, hvorved den optager en stor Del Bakterier, der i Mælken formerer sig i utrolig hurtig Grad; Mælken er nemlig en af de allerbedste Næringsvæsker for Mikroorganismer. Hvor forsigtig man end er, vil det ikke kunne undgaaes, at der falder endel Smuds fra Køen ned i Mælkespanden, og endel Staldluft vil ogsaa absorberes af Mælken. Forurening af Mælken er altsaa praktisk talt umulig at undgaa; men det gjælder paa alle mulige Maader at søge at indskrænke den til det mindst mulige. Og dette kan opnaaes ved den højeste Grad af Renlighed. Selve Stalden maa holdes mest mulig ren, og god Ventilation maa skaffes, saa Luften bliver frisk, Køerne maa flittig strigles og børstes, og der maa strøes godt under dem, saa de holder sig rene. Yveret bør for Malkningen tørres af med en ren Klud. Den som maler, maa have rene og tørre hænder, og bør have en særskilt Bluse, som hyppig vaskes, og som trækkes udenpaa de andre Klæder under Malkningen. Mælkespanden bør være af Blik; Trækarrene er vanskelige at holde rene. Både Blik- og Træspande, hvori man har Mælk, rengjøres bedst paa den Maade, at Spanden snarest mulig efter at den er tømt, skylles i koldt Vand. Derpaa skrubbes den grundigt med Sodavand eller allerbedst en Vælling af fæsk lækket Kalk (der for Rengjøring af uansede Trækar bør tillsættes lidt ren skarp Sand), hvorefter de skrubbes i et Par Hold kogende Vand. Tilslut skylles de i rent kogt Vand. Karrene kan, om ønskes, aftørres med Klud udvendig, indvendig bør det ikke gjøres. Kluden er nemlig vanskelig at holde ren. Efter Rengjøringen sættes Karrene helst ud i frisk Luft, saaledes at de tørres hurtigt. Anvendelsen af koldt Vand tilslut bevirker, at Karrene tørrer langsomt. Saasomt man er færdig med Malkningen af hver enkelt Ko, maa Mælken tømmes gennem en fin Si. Hensigten med Siningen er jo at fjerne det Smuds og Haar etc., som man ikke helt kan undgaa at faa i Mælken. Som Siningen i Almindelighed foretages — nemlig uden at Sien rengjøres

mellem hver Gang, man har tømt Mælk gennem den — faar man tilbage i Sien næsten udelukkende det opløselige Smuds og i Mælk renvaskede Haar. Men da, er jo det værste, det opløselige Smuds og dermed de fleste Bakterier overførte i Mælken. Mælken maa sies efter hver Ko, og Smudset i Sien maa fjernes efter hver Gang, man har slaet Mælk gennem Sien. Bedst vilde det være, om man holdt Sien omvendt og slog lidt rent Vand gennem den; men maaske er det lidt resikabelt at have Vandbotten saa nær ved Mælkespanden. Ved at holde Sien omvendt og give den nogle skarpe Stød fra Siden kan man imidlertid faa fjernet det allermeeste Smuds mellem hver Sining.

Hovedreglerne for en hensigtsmæssig Malkning er følgende:

- 1) Malkningen skal foregaa hurtigst muligt; den større eller mindre Hurtighed har en betydelig Indflydelse paa Mælkenes Fedtindhold saavel som paa dens Mængde.
- 2) Køen skal maltes ren; baade fordi den sidst malkede Mælk er den fedeste, og fordi de tilbageblivende Mælkerester i Yveret kan give Anledning til Betændelse i dette, ja de kan have Mælkekirtlernes Udtørring til Følge.
- 3) Mælketiderne skal overholdes punktlig. Køerne bliver ellers urolige og lader Mælken rinde ud af Patterne.
- 4) Malkningen skal foregaa overkors, det vil sige, man malter samtidig en For- og en Bagpatte paa hver sin Side af Yveret. Dette vil derved faa en ligelig Bevægelse (valkes), hvorved der bevirkes en forøget Mælkeadnelse i Yveret. Som bekjendt dannes Størstedelen af Mælken i Yveret under Malkningen, idet dette kun kan rumme 3 a 4 Liter Mælk.
- 5) Alle Mælkeskinner er forka-stelige.
- 6) Den saakaldte "Stripping", ved hvilken Patterne kun omfattes med Tommel- og Pegefingern, er en Fremgangsmaade ved Malkningen, som meget bruges af dovne Malkere. Herved foregaaer ikke blot Malkningen langsommere, men der volder Dyret unødvendig Smerte. Malkningen bør foretages paa den Maade, at man med den hule Haand omfatter en Del af Yveret ovenfor Patterne. Ved at saabe og lukke Haanden skiftevis saabes og lukkes Yverets Lukkemuskel, og Mælken strømmer derved hurtigt og smertefri.
- 7) Køer, især unge, der vanskelig vil makes, maa behandles blidt. Man klør dem ved Haleroden eller, hvis dette ikke er tilstrækkeligt, løfter et Forben og under Malkningen. Under ingen Omstændigheder maa man forsøge paa at faa dem rolige ved Skjalden og Prygl.
- 8) Renlighed ved Malkningen maa ubetinget forudses, naar man vil producere holdbar Mælk eller godt og holdbart Smør.

9) Om man skal malke to eller tre Gange, afhænger af Bedriftens Art. Nybære Køer maa selvfølgelig maltes oftere end gammalmalkende.

10) Under Malkningen maa der herske Ro i Stalden; Køerne maa ikke foruroliges.

EN KAKKELOVN SOM BRÄNDER STRÄ.

I Dakota bruges særdeles meget en sådan, og vi tror at den paa mange Steder, hvor man har knapt om Brændsel, vil være til stor Nytte. Den sparer enhver Udgift til Brændsel og kan bruges med Fordel i ethvert Distrikt hvor der findes nok af Halm eller Hø. Enhver Blikkenslager kan lave den.

af Jernplader, eller den Slags tynde Pladejern, som bruges til Fabrikation af Kakkelovnsrør, laves en Cylinder, 2 Fod i Diameter og 4 a 5 Fod høj. Nogle Stykker Båndjern der nittes på forinden tjener som Ben; Toppen gøres kegleformet og således at den akkurat kan stikkes ind i et almindeligt Kakkelovnsrør og være netop tæt nok til at føre Røgen bort, men på den anden Side ikke tættere end at maa let kan borttage, tømme eller fylde Ovnen.

Et Hul i Ovnen nederste Ende lukket med en Skydedør, muliggør Træk og Regulering af denne. Den samlede Ovn stilles på en simpel Fodplade forsynet med en opstående Løng for at holde den på dens Plads.

Man fylder denne simple og billige Ovn med Halm, Hø eller lignende Stof og tænder den fra Toppen. En eneste Fyldning varer i hele seks Timer, så man ser det er en fuldstændig Magazinovn.

Da i sin Tid denne Kakkelovn blev indført i Dakota blev den omtalt og modtaget som en sand Guds Gave og den er jo også billig og så let at lave, at der i Sandhed heller intet er til Hinder for at bruge den selv i det ensomme lille Prærieby, hvor Friserne for Kul eller Brænde er for høj for en mager Pung medens der er nok af gammel Halm, Hø og andet lignende.

FINNES ÄNNU FRITT LAND (HOMESTEAD) ATT ERHÅLLA I MANITOBA.

Det synes såsom allmänheten skulle fått den uppfattning, att s. k. Homestead land (fritt land) icke mera finnes att få i Manitoba, men det är dock ett misstag. För ungefär 2 år sedan utgaf provins Regeringen härtädes en pamphlet, påvisande allt det fria land, jemte en beskrifning derå, som då ännu var upptaget i Manitoba. Naturligtvis är nu en del deraf redan upptaget, men återstår dock mycket i olika delar af provinsen, såsom norr om Stonewall, samt norr och väster om Selkirk. Landet deromkring är mycket bättre än på många andra väl bebyggde platser, men saknar jernvägskommunikationer, hvilket gör, att folk

till en början drar sig för att slå sig ned der. Också finnes godland öster om Red River, mellan sjöarne Winnipeg och Manitoba, samt rundt sjön Dauphin; allt skiftadt och kartlagdt af landtmätare. Norra delen af provinsen är nästan helt och hållet skogbevuxt och obebodd. Hvad vi nu behöfvat är ett mera utsträckt jernvägsnät, och så snart provins Regeringen med alvar tager sig an denna sak, komma nybyggarna sedan af sig sjelfva.

KORRESPONDENS.

Nya Stockholm, d. 29 dec. 1894.
Herr Redaktör!

Innan detta är sett sin sista dag, vill jag genom Eder ärade tidning göra dess läsare och läsarinor ett litet besök. Som gammal vän till både tidning och läsarekrets, skulle det vara kärt för mig, att på detta sätt upplifva gammal vänskap.

"Man kan tåga, såatt man skåms", säger ett gammalt ordspråk, och hade icke så varit förhållandet, så hade jag väl tegat längre. Jag har alltid varit rädd för skam, men det är icke utan, att jag ändå skåms så smått öfver att icke på en åtta månaders tid låtit höra af mig angående vår koloni.

Allt se'n jag såsom medarbetare lemnade Canadiensaren har jag, om jag undantager några kortare utflykter till Nya Danmark, Yorkton, Fleming och Whitewood, uppehållit mig i Nya Stockholm. Icke underligt heller: jag har ju der mitt hem, en stor del vänner och centrum för min verksamhet. För mig har därför denna plats sitt särskilda intresse. Hvarje framgång för kolonien är en framgång äfven för mig; hvarje förnedrande omdöme om den samma är ett förnedrande äfven för mig; hvarje moln öfver Nya Stockholm kastar äfven sin skugga till min anspråklösa boning derstädes. Och sådana moln—moln utan regn—hafva vi, sorgligt nog, under det snart förflutna året haft nog af. Vår gröda blef ringa till följd af torka, och "the gophers" plockade så mycket de kunde. Detta blef så mycket kännbarare, som våra skulder icke i proportion dermed förminskats. De angripas icke af några gnagare.

Vår landsväg till Whitewood, vår marknadsplats, är visserligen god, hade vi bara en bro öfver Qu'Appelle floden, men den jernväg, som skulle draga genom vår koloni eller åtminstone i dess närhet, liknar en vacker hägring, som håller på att försvinna. Och skall den försvinna, så ju förr desto hellre. Mig tyckes, att C. P. R. skulle kunna låta en gren af sin bana löpa hit upp. Kompaniet komme icke att förlora derpå.

Emellertid må ingen tro, att vi ständigt ha mulet här uppe. Tvärtom: ren och klar luft fostrar ett gladt sinne. Aldrig, sedan jag hit kom, har vintern varit så mild och behaglig som i år. Den första snön försvann, och för närvarande är det knapt tillräckligt för släden. Denna omständighet har i synnerhet varit gynnande för våra krea-

turshjordar. Dessa växa mer och mer, och man gör sig allt mer förtrogen med den tanken, att kunna reda sig utan någon större hvetodling. Det torde icke dröja så länge, innan mejerihandteringen vunnit försteget inom kolonien. Så är ock ett garfveri under anläggning och tros redan i februari kunna begynna arbetet. Vi få väl se, hvad framtiden bär i sitt sköte.

Nu är den glada julbögiden bäkomma och gången. Julotta hade vi som vanligt. En utmärkt sångkör gjorde stunden dubbelt skön. Det var särskildt glädjande att se hundratals personer samlas till Gudstjenst den tidiga morgonstunden. Annan dag jul gick en treflig barnfest af stapeln i mitt hem. Det bjöds på kaffe och "cake", musik och sång, deklamation och tal. Särskildt roligt för de små var, när Santa Claus trängde sig fram och började från julträdet utdela namn åt dem. Herr J. Forslund, som en liten stund med sin närvara hedrade oss, gaf oss äfven ett par sångnummer, hvilka som vanligt vunno allmänt erkännande. Trettonde dag jul kommer åter en dylik barnfest att hållas hos E. Zakrisson, dit alla äro vänligt inbjudna. Vi ta' roligt, när vi kunna få. På tal härom vill jag äfven omnämna, att en mindre vänkrets var samlad hos Alex Stenberg juledagsaftonen, då deras andre son i dopet erhöi namnen Frits Ragnar. Han är Sten Sture d. ä. efterträdare på Sweaborg.

Till vår koloni ha icke många emigranter anländt under det gångna året. Till Nya Danmark ha deremot icke så få ankommit och slagit ned sina bopålar, och det lider intet tvifvel, att denna plats inom en icke aflägsen framtid skall blifva bebyggd. I Fleming har åter bruket gjort större framsteg än på någon af de båda andra platserna. Somliga farmare ha ända till 200 acres odlade, och en af dem C. Engdahl, har det bästa boningshus som jag sett här på landet, uppförd af sten, i stället för det, som brann ner förliden sommar.

För att icke längre trötta mina läsare får jag härmed sätta punkt, önskande både redaktör och subskribenter ett i sanning godt nytt år. Hvad det nya året bär i sitt sköte, veta vi icke nu, men vi få väl lära känna det så småningom. "Gud är mild äfven mot de otacksamma och andra"; och för dem, som älska Gud, tjena alla ting till det bästa." Det kommer nog ett år, som skall gifva den trötta arbetaren ro. Men när kommer detta? Kanse är det 1895?

Farväl till dess, vänner!
Eder
C. O. H.

A. J. Smale & Co.,

— 558 MAIN ST. —
Hörnet af Rupert st. - WINNIPEG.

Alla slags HERR- och DAM SKODON till ytterst låga priser. Prima varor. Gör oss ett besök och övertyga Eder om våra goda varor och låga priser.